

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань економічного розвитку

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-43-19

Прем'єр-міністру України

Шмигалю Д.А.

Шановний Денисе Анатолійовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку вивчили інформацію, оприлюднену бізнес-асоціаціями у засобах масової інформації, щодо намірів Кабінетом Міністрів України ухвалити постанову про зміну правил та процедур експорту, зокрема в контексті зменшення Національним банком України терміну повернення валютної виручки із 180 до 90 діб. Зокрема членам Комітету відомо, що зазначені заходи пропонуються у якості боротьби з тіншовим експортом аграрної продукції та неповерненням валютної виручки недобросовісними експортерами.

У Комітеті з питань економічного розвитку всебічно підтримують боротьбу з порушеннями при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, зокрема обходом правил Національного банку України для незаконного виведення коштів з України. Враховуючи, що зовнішньоекономічна діяльність віднесена до предметів відання Комітету, ми готові долучитися до напрацювання всіх необхідних змін до законодавства.

Натомість, дозвольте застерегти Вас від рішення стосовно зменшення терміну повернення валютної виручки із 180 до 90 діб для всіх експортерів, оскільки таке рішення неодмінно матиме негативний вплив на широкий перелік галузей економіки України та законослухняних підприємців.

Згідно з Постановою Правління Національного банку України № 18 від 24 лютого 2022 року "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану" до операцій з експорту та імпорту застосовуються граничні строки розрахунків у 180 календарних днів. Із початком незаконної збройної агресії російської федерації проти України, з метою запобігання виведенню капіталу за кордон, Національним банком України 5 квітня 2022 року було ухвалено рішення зменшити граничні строки розрахунків із 365 до 90 календарних днів, що негативно вплинуло на потенціал українського експорту, істотно скоротивши його обсяги.

Хочемо нагадати, що зазначені валютні обмеження, в умовах активних бойових дій та порушення традиційних для України ланцюгів постачання,

створювали додаткові проблеми для українських експортерів. Через це Національний банк України вже через два місяці з моменту прийняття ним же попереднього рішення про зменшення граничних строків розрахунків, а саме - 7 червня 2022 року збільшував граничні строки спочатку до 120 днів, а згодом - і до актуальних зараз 180 календарних днів.

Зауважимо, що товарний експорт України складається не лише з аграрної продукції. За даними Національного інституту стратегічних досліджень, у I кварталі 2023 року експорт “металів та виробів з них” у товарній структурі експорту України зберігав друге місце з часткою в 9%; експорт “машин, устаткування та транспорту” склав 7,9%; а “мінеральних продуктів” — близько 4,3%. Зазначені товарні розділи є лише частиною тих, які можуть постраждати від запланованих нововведень.

Через агресію РФ проти України багато експортерів змушені були змінювати ланцюги постачання, через що вони понесли додаткові витрати, як фінансові, так і часові. Альтернативні маршрути експорту, географія збуту товарів та маркетингові особливості ринків часто є проблемою, через яку експортери не завжди вкладаються навіть у існуючі терміни розрахунків. Крім цього, варто зауважити, що через активні бойові дії імпортери нерідко відмовляються здійснювати авансування за контрактами з постачання товарів, оскільки натурально сприймають українських експортерів як високоризикових.

В умовах, коли процес експорту металів в країни Європейського Союзу займає по 3 місяці, ще стільки ж потрібно чекати на розрахунки з покупцями, експортери заздалегідь ставляться у несприятливі умови, які не дозволять їм виконати всі вимоги Національного банку України. Ще гірша ситуація із постачальниками готової продукції, яка містить ознаки глибокої переробки.

Несировинний експорт товарів в інші регіони світу, зокрема в країни Північної Америки, Азії, Близького Сходу і Африки є ще більш довготривалим через їх географічну віддаленість і порушені логістичні ланцюги. Навіть діючі обмеження у 180 днів є замалими і стримують поставки української готової продукції за цими експортними напрямками.

В зазначених обставинах, український експорт при зменшенні граничних строків розрахунків до 90 днів остаточно втратить можливість конкурувати на зовнішніх ринках, що лише зменшить надходження валюти в країну, спричинивши негативні наслідки як для державного бюджету, так і для курсу національної валюти.

Дозвольте зазначити, що Верховна Рада України вже ухвалювала важливі рішення, спрямовані на поліпшення механізму повернення валютної виручки, зокрема Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо застосування режиму експортного забезпечення на період дії воєнного, надзвичайного стану” (№ 2881-IX від 12.01.2023).

Враховуючи вищезазначене, просимо Вас переглянути рішення щодо прийняття постанови про зміну правил та процедур експорту, як таке, що здатне нанести непоправної шкоди українським експортерам. Натомість, пропонуємо

доопрацювати цю ініціативу, виходячи із необхідності врахувати потреби різних галузей економіки України. Зі свого боку, Комітет з питань економічного розвитку готовий максимально сприяти модерації обговорення та доопрацювання ініціативи Кабінету Міністрів України.

З повагою

Голова Комітету

Д.А. Наталуха

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Наталуха Дмитро Андрійович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000EA3331008422AE00
Дійсний до: 19.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-16/13-2023/238246 від 30.10.2023

1361861